

Vlaams
Parlement

vergadering **C301 – WON23**
zittingsjaar 2010-2011

Handelingen

Commissievergadering

Commissie voor Woonbeleid, Stedelijk Beleid en Energie

van 30 juni 2011

INHOUD

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de toepassing van het decreet inzake de afschaffing van injectietarieven - 2233 (2010-2011)	3
Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de afbouw van energiescans - 2445 (2010-2011)	
Interpellatie van de heer Hermes Sanctorum tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de REG-openbaredienstverplichtingen van de netbeheerders, inzonderheid wat betreft de energiescans - 196 (2010-2011)	5
Vraag om uitleg van de heer Robrecht Bothuyne tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de marktintroductie van micro-wkk's anno 2011 - 2478 (2010-2011)	9
Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borght tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over huursubsidies in serviceflats - 2504 (2010-2011)	11

■

Waarnemend voorzitter: mevrouw Michèle Hostekint, ondervoorzitter**Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de toepassing van het decreet inzake de afschaffing van injectietarieven - 2233 (2010-2011)**

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Voorzitter, minister, collega's, uit briefwisseling tussen de minister en de distributienetbeheerders blijkt dat het Vlaams decreet inzake de afschaffing van injectietarieven zal worden toegepast ondanks de problematiek met de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG). Nu blijkt dat de intercommunale Autonoom Gemeentebedrijf Elektriciteitsnet Merksplas (AGEM) het decreet weigert toe te passen. Ik heb vernomen dat het Grondwettelijk Hof een uitspraak in positieve zin heeft gedaan.

Minister, welke zijn de motieven van betrokken intercommunale om het decreet niet toe te passen? Welke initiatieven en middelen kunnen worden aangewend om alsnog het decreet te laten toepassen? Of is dit intussen gebeurd? Wat is de concrete stand van zaken in dit dossier? Is er effectief door de CREG een procedure opgestart bij het Arbitragehof? Is er al een uitspraak?

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Voorzitter, collega's, de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) heeft in uitvoering van het decreet van het Vlaams Parlement dat groene stroom en kwalitatieve warmtekrachtkoppeling (WKK) vrijstelt van injectietarieven, aan de netbeheerders de richtlijn gegeven om de injectietarieven vanaf 30 januari 2011 niet meer aan te rekenen. De federale regulator CREG heeft aan de netbeheerders een brief gestuurd waarbij wordt gesteld dat de injectietarieven wel blijvend moeten worden toegepast.

AGEM is een kleine netbeheerder met relatief veel injectie wegens een grote concentratie van tuinbouw- en WKK-installaties. Het directiecomité van AGEM heeft daarom beslist om de injectietarieven blijvend toe te passen zolang er ter zake nog geen uitspraak was. Als de injectietarieven niet meer zouden kunnen worden aangerekend, dan moeten die namelijk ten laste komen van de afname. Die kostenbeschrijving kan enkel als de CREG daarmee akkoord gaat.

De VREG kan een administratieve geldboete opleggen aan AGEM wegens niet-naleving van het Energiedecreet. Tot nu toe is er door de CREG nog geen procedure opgesteld bij het Arbitragehof. Er is daarvoor zes maanden tijd, dus tot 20 juli. Aangezien die deadline dichtbij is, hoop ik dat het niet zal gebeuren.

Er is intussen wel een arrest van het Grondwettelijk Hof dat gerelateerd is aan het dossier van de injectietarieven. Eigenlijk heeft het ongeveer voor alle tarieven verstrekkende gevolgen. Het is belangrijk dat de federale overheid op korte termijn duidelijkheid schept.

Ik noteer dat minister Maignette in de Kamer heeft gesteld dat de federale regulator CREG een initiatief kan nemen binnen de geest van het gevoerde beleid. Hij stelt ook dat het federale wetsontwerp dat het derde Europees energiepakket omzet in Belgisch recht en dat de bevoegdheid om de tariefmethodologie op te stellen aan de CREG geeft, conform is met het arrest van het Grondwettelijk Hof. Op 6 mei heb ik met de andere gewestministers voor Energie overleg gehad met minister Maignette.

Daarnaast blijf ik natuurlijk – net zoals deze commissie, neem ik aan – voorstander van een regionalisering van de bevoegdheid over die distributietarieven. De discussie over de injectietarieven toont duidelijk aan dat de spreiding van de bevoegdheid over de distributienetten en de stimulering van decentrale energieproductie enerzijds en de

beoordeling van de daaraan verbonden kosten en regulering van de tarieven anderzijds, voor grote verwarring zorgt.

Ik heb op de staten-generaal Energie met mijn collega's afgesproken dat de regulatoren op een andere manier met elkaar zouden werken. Ik heb ook aan de CREG een onderhoud gevraagd. Ik wil dat over tariefbeslissingen die de CREG moet nemen maar die gaan over bevoegdheden die grotendeels in Vlaamse handen zijn, de CREG telkens vooraf de VREG zou consulteren om de VREG ook de kans te geven zijn inschatting van de thematiek telkens mee te geven alvorens de CREG uiteindelijk beslist. Er is positief geantwoord. Dat geeft voor zulke preciaire dossiers de mogelijkheid om ervoor te zorgen dat vooraf, en niet achteraf, duidelijkheid wordt geschapen.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Minister, ik wil u danken voor het antwoord. We kunnen inderdaad maar roeien met de riemen die we hebben in een zeer complexe staatsstructuur met zeer veel onzekerheden voor de toekomst.

Ik heb wel gelezen dat Electrawinds de betaalde injectietarieven zal proberen terug te vorderen. Op 20 juli zal het duidelijk zijn wat er in het dossier AGEM gebeurt. Als ik het goed begrijp, zal de betrokken intercommunale het decreet moeten toepassen als de CREG niets doet vóór 20 juli.

Minister Freya Van den Bossche: Als de CREG niets onderneemt, dan blijft het decreet bestaan en van kracht. Dan lijkt het me de logische conclusie dat het moet worden toegepast.

De heer Carl Decaluwe: En als men het niet toepast, is de vraag of diegenen die er het slachtoffer van zijn, de injectietarieven op een of andere manier kunnen terugvorderen.

Minister Freya Van den Bossche: Dat wordt een gerechtelijke kwestie. Mijnheer Decaluwe, we nemen dat aspect mee in de oefening om te komen tot een fair distributienettarief. We moeten ons daarover beraden. Het recept met injectietarieven, zoals het federaal eenzijdig is opgelegd, is niet het recept dat wij in Vlaanderen willen.

We zullen wel, hoe dan ook, een manier moeten vinden om de kosten van dat net en de inspanningen voor het verder slim maken van dat net eerlijk te verdelen, over mensen en bedrijven die energie van dat net halen en erop laden, of het nu een gezin is met panelen of een bedrijf met warmtekrachtkoppeling. We zullen toch tot een faire vergoeding moeten komen voor dat net, dat steeds meer in twee richtingen wordt gebruikt.

Het moet ons recept zijn en niet het recept dat eenzijdig door een andere overheid wordt opgelegd en dat echt ingrijpt op onze bevoegdheden. Binnen dit en enkele maanden moeten we die thematiek opnemen, om te vermijden dat we in een zeer ongelukkig landschap terechtkomen. Als we niet ingrijpen, zal de consument de dupe zijn.

De heer Carl Decaluwe: Vooral voor dat laatste, minister, hebt u onze volle steun. Het is de logica zelf: als er gebruik wordt gemaakt van het net, moet er toch worden gezocht naar een correcte en sociale manier om dat te verhalen. Hopelijk kunnen we dat debat over het globale plaatje voeren in oktober-november.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de afbouw van energiescans
- 2445 (2010-2011)

Interpellatie van de heer Hermes Sanctorum tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de REG-openbaredienstverplichtingen van de netbeheerders, inzonderheid wat betreft de energiescans
- 196 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Voorzitter, minister, collega's, het Energiebesluit legt de elektriciteitsdistributienetbeheerders een aantal actieverplichtingen op. Zo moeten de elektriciteitsdistributienetbeheerders in de periode 2009-2011 energiescans uitvoeren bij specifieke doelgroepen, minstens 1 per 200 huishoudelijke toegangspunten. De gemeente bepaalt de doelgroepen waaraan de energiescans worden aangeboden. De voorkeur gaat uit naar maatschappelijk kwetsbare doelgroepen. Ook beschermde afnemers behoren tot de doelgroep. Vanaf 2010 moeten de distributienetbeheerders ook 1 energiescan per 100 huishoudelijke toegangspunten uitvoeren. Jaarlijks gaat het in totaal over ongeveer 25.000 scans.

Het nieuwe voorliggende besluit, dat we hebben zien passeren op de ministerraad, zal het aantal scans afbouwen naar ongeveer 9000. Die beslissing is het resultaat van de evaluatie van de openbaredienstverplichtingen. Samengevat zou het erop neerkomen dat de afbouw van het verplicht quotum energiescans start vanaf 2012. De afbakening van de kwetsbare doelgroepen start ook vanaf 2012. De criteria voor de afbakening van de kwetsbare doelgroepen zouden worden bepaald door het gewijzigd besluit. Er zouden ook inspanningen gebeuren om de doelgroep effectief te bereiken – men noemt die “broodnodig”. Maar dat wordt nergens echt gewaarborgd. Ook de rol van de gemeenten zou worden afgeschaft.

Hoofdreden van deze beslissing is dat de maatschappelijk kwetsbare doelgroepen onvoldoende worden bereikt. Op het eerste zicht lijken de energiescans met aanwijzing door de gemeente mij nochtans een geschikt middel om een specifieke doelgroep te bereiken en bovendien sociaal en ecologisch efficiënt. Ook via wijkwerking kennen de gemeentebesturen de kwetsbare groepen. Het is het dichtste niveau, dat er het best de nodige aandacht aan kan geven. De regierol van de gemeenten lijkt me dus cruciaal bij het aanduiden van de uitvoerders van de energiescans, om de kwetsbare doelgroepen effectief te bereiken.

De energiearmoede blijft stijgen, daar zien we ongeveer wekelijks cijfers van. Het blijft een ernstig probleem. Er moeten structurele maatregelen worden genomen om tot een resultaat te komen. Het is vaak gemakkelijker gezegd dan gedaan, om de kwetsbare huishoudens echt te leiden naar die energiescan. Bij een stijgende energiearmoede lijkt het vreemd dat er een afbouw van die energiescans komt, maar er zal waarschijnlijk wel een grondige reden zijn.

Minister, wat is de werkelijke reden voor de afbouw van de scans? Er is een stijging van de energiearmoede en tegelijk een afbouw van de scans. Was een correctie van het systeem niet beter geweest?

Met welke middelen wenst men die maatschappelijk kwetsbare doelgroep, die misschien nog fijner moet worden gedefinieerd, te bereiken?

Ik weet vanuit mijn streek dat het ook gevolgen kan hebben voor de tewerkstelling in de sociale economie. Zo brengt men een kwetsbare groep in de verdringing.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, evalueren is altijd een goede zaak. Net als de heer Decaluwe heb ik ook de regeringsbeslissing flink doorgenomen. Er staan opvallende

besluiten in. Men wil verschuiven van resultaatsverbintenissen naar actieverplichtingen. Er zijn een heleboel aanpassingen. Dat is een discussie op zich.

Hier gaat het over de energiescans. Het viel in die beslissing toch op dat men de energiescans wil afbouwen. Dat verbaast mij, minister, want in nota's opgesteld door u of door uw voorganger of in resoluties, wordt er telkens gesproken van een uitbreiding van het instrument energiescan. Dat staat ook in uw beleidsnota en in uw laatste beleidsbrief. Dat u dat wilt verfijnen of corrigeren, kan ik wel begrijpen, maar het afbouwen van energiescans is zeer eigenaardig en vraagt om enige verduidelijking.

Het eerste doel van de energiescans is het bereiken van kwetsbare doelgroepen, omdat het een energiebesparend effect heeft. Maar het is ook een belangrijke sector in de sociale economie. De sector van de energiesnoei-bedrijven is bezorgd. Zaken die in het verleden werden toegejuicht, staan nu plots onder druk.

Minister, hebben de distributienetbeheerders, die daarbij een grote verantwoordelijkheid dragen, de voorbije jaren aan hun verplichtingen met betrekking tot energiescans voldaan? Ik heb begrepen dat het een actieverplichting is die er geleidelijk is bijgekomen. Het is niet zozeer een resultaatsverbintenis, denk ik.

Om welke redenen wordt de jaarlijkse quotumverplichting voor de energiescans aangepast en, zoals ik heb begrepen, vanaf 2014 afgevoerd? Ik lees in die beslissing voornamelijk over 2012 en 2013.

Vindt u dat de energiescans de maatschappelijk kwetsbare groepen onvoldoende bereiken? Wat we meermaals horen in de sector is dat de maatschappelijk kwetsbare groepen te strikt zijn afgelijnd. Je kunt dat heel breed bekijken. Welke groep willen we uiteindelijk bereiken met dit instrument? Werd de energiescan volgens u ook uitgevoerd bij mensen voor wie het initieel niet bedoeld was? Nochtans was niet echt gespecificeerd waar het precies moest gebeuren. Bent u van oordeel dat ze ook onterecht werden uitgevoerd? Welke maatregelen wilt u nemen om de maatschappelijk kwetsbare groepen beter te bereiken inzake rationeel energiegebruik?

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Het is niet zo dat de regering zomaar een beslissing tot afbouw neemt. Een energiescan is en blijft voor ons een heel nuttig instrument voor zover het gericht wordt ingezet om via tips, kleine ingrepen of gedragswijziging energiebesparing te realiseren.

Wat de Vlaamse Regering wel heeft goedgekeurd, is dat het verplichte quotum wordt afgebouwd. Die principiële beslissing van 10 juni 2011 verlaagt de opgelegde quota stelselmatig van 26.000 scans per jaar naar 13.000 in 2012, tot 6.500 in 2013, vanaf 2014 gevolgd door een afschaffing van het verplicht te halen quotum door de netbeheerder. Dat is niet hetzelfde als een afschaffing van de energiescan.

In het ontwerp van wijzigingsbesluit voorzien wij erin dat een aantal doelgroepen in elk geval altijd een scan moeten krijgen als ze daarom verzoeken. Het gaat specifiek om de meest kwetsbare energieafnemers onder ons: de beschermde afnemers, de afnemers die genieten van een minimale levering van aardgas en mensen die via het OCMW of een lokale adviescommissie worden begeleid. Het gaat om mensen van wie enigszins kan worden vermoed dat de energiefactuur voor hen zwaar weegt en moeilijk om dragen is, mensen dus die kwetsbaar zijn in heel die thematiek. Dat geldt ook voor de afnemer die is geselecteerd in het kader van de sociale dakisolatieprojecten. We gaan 3000 daken per jaar isoleren bij de private huurwoningen. Ook daar zullen systematisch scans worden uitgevoerd.

Het aantal scans zal in de toekomst heel erg afhangen van de vraag van mensen uit die categorieën, eerder dan van vooraf vastgelegde quota.

In het verleden zijn soms energiescans uitgevoerd louter en alleen om dat quotum te bereiken, vaak ten koste van de kwaliteit van de uitgevoerde scan of van de extra aandacht die de zwakkere doelgroepen nodig hadden, voor wie de scans toch vooral bedoeld waren. Oproepen in gemeentelijke infobladen en magazines van netbeheerders naar iedereen tegelijk, hebben geresulteerd in voldoende vragen, maar in realiteit kwamen die vaak van mensen die niet zoveel baat hebben gehad bij de energiescan en waarbij het relatieve voordeel voor de aanvrager zelf maar ook voor de maatschappij erg klein was. De energiescan is echt op maat gesneden van de kwetsbare doelgroepen die via kleine haalbare maatregelen en gedragswijzigingen toch een belangrijk effect kunnen hebben op de factuur. Vaak gaat het om maatregelen die gezinnen die er financieel wat beter voorstaan, al lang hebben genomen. Het komt er dus op aan die mensen effectief te bereiken. Ik heb daarover een overleg gepland met de minister van Welzijn, met de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG), specifiek de OCMW's, en met de armoedeorganisaties.

Voor wat betreft de eerste batch 2007-2009 hebben twee van de twaalf netbeheerders de opgelegde quota niet gehaald. Ze hebben daarvoor een boete gekregen. Voor wat betreft de jaarlijkse batch 2010 ziet het er naar uit dat opnieuw twee netbeheerders de quota niet zullen hebben gehaald. Voor wat betreft de batch 2009-2011 en de jaarlijkse batch 2011 is het nog te vroeg om dat exact te weten, maar ons wordt gesignaleerd dat alle netbeheerders deze keer problemen ondervinden om voldoende scans te kunnen uitvoeren. Steeds meer netbeheerders geraken in moeilijkheden om simpelweg het opgelegde quotum te behalen en zien zich verplicht om scans uit te voeren op manieren die niet wenselijk zijn, gewoon om het cijfer te halen en om sancties te vermijden. Die scans veroorzaken wel kosten bij de maatschappijen.

Mijnheer Sanctorum, de maatschappelijk kwetsbare groepen zijn inderdaad onvoldoende bereikt in het verleden. Het quotum heeft er niet toe geleid dat de scans steeds bij de mensen zijn terechtgekomen die er het meeste baat bij hebben, de mensen waar u en de heer Decaluwe naar hebben verwezen.

Het huidige besluit laat de gemeenten toe om de doelgroep te bepalen. Sommige gemeenten hebben zich gehouden aan de doelgroep die wij zelf prioritair hebben geacht, en u ook in het parlement. Andere gemeenten hebben die invulling anders gedaan. Er is een lokaal verschil.

Als we de energiescans meer gaan richten naar maatschappelijk kwetsbare groepen, wat gaan we dan specifiek doen voor die mensen? Er is het sociale dakisolatieproject. We gaan zoeken naar mensen uit de doelgroep die in een huurwoning wonen waar geen dak- of zoldervloerisolatie is. Dat zal een volledige trajectbegeleiding worden, inclusief financiële ondersteuning en inclusief die scan. De bedoeling is ook dat de netbeheerder daarvoor maximaal samenwerkt met de bestaande lokale entiteiten en het Fonds ter Reductie van de Globale Energiekost (FRGE).

Andere zaken die we doen voor de kwetsbare doelgroepen zijn de volgende. Bij de financiële stimuli is er bij de premies een verhoogde tegemoetkoming van 20 procent voor de beschermde afnemers. Ze krijgen ook kortingbonnen voor energiezuinigere toestellen. U weet dat wij voor de premie voor de plaatsing van een condensatieketel het meeneemeffect van de 125 euro schrappen. Daartegenover staat wel dat we voor de zeer kwetsbare groepen de premie verhogen tot 800 euro. Dat maakt het voor die mensen financieel haalbaar, als ze met een verouderd en energieverslindend systeem werken, om dat te vervangen. We spreiden het geld niet meer uit via kleine beetjes voor iedereen. Dat werkt weinig stimulerend. We benaderen nu die specifieke doelgroep.

We moeten naar de essentie met de manier waarop we de energiescans vorm willen geven. Het maatschappelijk middenveld, de armoedeorganisaties en OCMW's, zullen een belangrijke rol moeten spelen in het warm maken van een specifieke doelgroep voor de energiescan. Wat de tewerkstelling in de sociale economie betreft, hebben wij overleg met de actoren en is het de bedoeling dat, waar mogelijk, de werken ter voorbereiding van bijvoorbeeld de sociale dakisolatie, gebeuren door mensen uit de sociale economie. Waar er

een afbouw is van werknemers specifiek voor de scans, zullen wij prioritair proberen die mensen om te scholen tot sociale dakisolateurs of voor andere taken die daar een rol in te vervullen hebben. We zullen vanzelfsprekend persoon per persoon moeten kijken wie we kunnen inschakelen, want in de sociale economie zijn de competenties van mensen vaak erg verschillend en is ook de afstand tot de arbeidsmarkt erg verschillend. We zullen zien wie we inschakelen in de andere projecten in dezelfde sfeer, namelijk het verlagen van de energiefactuur en het verkleinen van de ecologische voetafdruk

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Minister, ik dank u voor het antwoord. Men moet eigenlijk permanent evalueren of men effectief bereikt wat men wil. Als men de grootste moeite moet doen om aan de verplichting van het quotum te voldoen, en als men om boetes te vermijden, vanuit sociaal oogpunt minder selectief en minder efficiënt moet zijn, dan moet er inderdaad kunnen worden bijgestuurd.

Minister, als men evalueert, moet men, naast de ecologische doelstelling, zeker ook de sociale doelstelling in het oog houden. Dat betekent dat de sociaal zwakken ontzien moeten worden, en dat zal waarschijnlijk bij de globale grote evaluatie van de sociale dienstverplichtingen in al zijn aspecten worden meegenomen. Er is een perceptie gecreëerd dat dat de grote slachtoffers waren met die operatie. U hebt me deels overtuigd dat het anders in elkaar zit.

Het is positief dat die maatregel gaat van resultaatsgericht naar actiegericht. Ik denk dat we dat voor vele andere dingen in deze problematiek ook zullen moeten doen. Op die manier zullen we efficiënter kunnen werken, zeker op het ecologische en het sociale vlak.

U hebt ernaar verwezen, dat was natuurlijk ook de kritiek van het middenveld. Het is een oude kritiek of zorg, ze zeggen dat de overheid onvoldoende structurele inspanningen levert om de meest kwetsbare doelgroepen te bereiken. Het is de bedoeling om een goede energiescan te maken en de begeleidende maatregelen uit te voeren om die vaak slechte woningen te verbeteren. De regering heeft in het verleden al goede maatregelen naar voren geschoven. Misschien kan er naar die specifieke doelgroepen nog een tandje worden bijgestoken. Door een goede energiescan en de gepaste maatregelen kan de dure energiefactuur voor de zwakkere groepen worden afgebouwd. Dat is belangrijk.

Minister, we moeten inzake de verdere implementatie alles op alles zetten voor de begeleiding en ondersteuning. Ik ben ervan overtuigd dat de verenigingen waar armen het woord nemen daar een cruciale rol in kunnen spelen. Het middenveld, het OCMW, de wijk- of buurtwerking van de gemeente, tal van organisaties, kunnen eveneens die rol spelen. Buurtwerkers zijn vooral in de steden tot op wijkniveau echt ingebed. Het is de kunst om de zwakke groepen te bereiken, overtuigen en begeleiden om dat te doen. In dit rijke landschap is zo ongeveer alles voorhanden. Het zal de kunst zijn om alles efficiënt te managen. U kunt op dat vlak samen met minister Vandeurzen een initiatief nemen. Zo kunt u de doelgroep maximaal bereiken.

De voorzitter: De heer Sanctorum heeft het woord.

De heer Hermes Sanctorum: Minister, de energiescans moeten inderdaad gericht en verfijnder worden. Ik ben het daarmee eens, met dien verstande dat de kwetsbare groepen worden bereikt. Kwetsbare groepen zijn niet alleen beschermde klanten.

Het heeft misschien met de vermoeidheid door de plenaire vergadering van gisteren te maken, maar er is me nog altijd iets niet helemaal duidelijk. Als die quota worden afgebouwd en op termijn afgeschaft, wat is dan nog de stimulans om proactief te zoeken naar die kwetsbare groepen die zo'n energiescan echt kunnen gebruiken? Misschien worden er nu mensen bereikt die eigenlijk niet geschikt zijn om die energiescan te ondergaan. Hoe kunt u garanderen dat de slinger naar de andere kant gaat overslaan? We mogen de 'woonkwetsbare' groepen niet missen. Net zij hebben de energiescan nodig.

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Mijnheer Sanctorum, ik zou de rol van de OCMW's, het middenveld en de armoedeverenigingen niet graag onderschatten. We hebben volgende week dinsdag, 5 juli, een overleg met de volledige sector en het kabinet-Vandeurzen over dat soort vragen. We verwachten wel natuurlijk dat de armoedeorganisaties en OCMW's de mensen die een scan kunnen gebruiken, ook aansporen om hem te laten uitvoeren. Dat is toch de bedoeling. We mogen de impact van die spelers niet onderschatten. U hebt gelijk dat het een aandachtspunt is en blijft.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van de heer Robrecht Bothuyne tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over de marktintroductie van micro-wkk's anno 2011 - 2478 (2010-2011)

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: Dit is een opvolgingsvraag, minister. Vorig jaar heb ik u ook ondervraagd over de marktintroductie van micro-wkk's (warmte-krachtkoppeling). Naast groene energie hebben we ook groene warmte nodig om onze doelstellingen te halen. De micro-wkk's kunnen een onderdeel vormen van dat beleid.

De Vlaamse Regering heeft de marktintroductieprogramma's hieromtrent opgezet. De lokale besturen en niet-commerciële instellingen kwamen in aanmerking voor een subsidie. Er was in het verleden al een introductieprogramma voor zonneboilers. Dat is afgesloten. Er was een budget van 200.000 euro tot in 2010 voor de marktintroductie.

Minister, hoe evalueert u nu het marktintroductieprogramma voor micro-wkk's? Hoe werd het budget aangewend? Hoeveel projecten zijn gerealiseerd? Welke lessen zijn eruit getrokken? Is er een kwalitatieve evaluatie van het energetisch rendement gebeurd op het terrein?

Vorig jaar gaf u aan dat u geloofde in de technologie van micro-wkk's. Op welke manier wilt u de marktintroductie van micro-wkk's bij particulieren verder aanmoedigen? Eerst dacht men aan kantoorgebouwen, overheidsgebouwen en dergelijke. De technologie zou nu rijp zijn voor verdere verspreiding, ook bij particulieren. Uw aanmoediging hoeft niet per se van financiële aard te zijn.

U gaf ook aan dat u zou beginnen aan een actieplan Groene Warmte. Ik weet dat u daarmee bezig bent. Wat is de timing van het nieuwe Vlaamse actieplan Groene Warmte? Welke technologieën wilt u hiermee ondersteunen? In welke mate zullen de micro-wkk's hierin aan bod komen?

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Het besluit van de Vlaamse Regering van 24 oktober 2008 laat toe voor de plaatsing van micro-wkk's en warmtepompen door niet-commerciële instellingen en publiekrechtelijke rechtspersonen een subsidie toe te kennen. Voor deze subsidieregeling werd voor 2009 en 2010 telkens in een budget van maximum 200.000 euro per kalenderjaar voorzien, toegekend via een callsysteem met halfjaarlijkse oproepen. Deze steun diende als demonstratiefase om de bekendheid van beide technieken te verbeteren.

In totaal werden 21 projecten goedgekeurd: vijf micro-wkk's en zestien warmtepompen. Buiten dit introductieprogramma voor niet-commerciële instellingen en publiekrechtelijke rechtspersonen werden ook door andere doelgroepen micro-wkk's geplaatst. Volgens de statistieken van de Vlaamse Regulator van de Elektriciteits- en Gasmarkt (VREG) zijn

momenteel 22 micro-wkk's operationeel waarvan achttien op basis van een interne verbrandingsmotor en veertien op basis van een stirlingmotor.

Uit dit introductieprogramma en de berekening van de onrendabele toppen voor micro-wkk's blijkt dat micro-wkk-installaties zeer moeilijk kunnen concurreren met opties zoals een condensatieketel, en dat ondanks het grote fiscale voordeel. Er is nog maar een zeer beperkt aanbod aan standaard beschikbare modellen, leveranciers en installateurs.

Ik heb het Vlaams Energieagentschap (VEA) de opdracht gegeven om mij medio 2011 een opportuniteitstoets van een grootschaliger marktintroductieprogramma voor micro-wkk's voor te leggen. Eerstdaags zou ik die toets moeten ontvangen. Het VEA heeft mijn kabinet al laten weten er geen voorstander van te zijn om op zeer korte termijn een grootschalig introductieprogramma voor residentiële micro-wkk's te lanceren. Het stelt voor om zich in eerste instantie te beperken tot niet-woongebouwen en initiatieven te nemen die de verbreding van de volledige markt van woongebouwen en niet-woongebouwen ondersteunen.

Ik geef u dat mee, maar ik wil daarmee niet gezegd hebben dat de regering een gelijk standpunt zou huldigen. Het zijn de eerste geluiden vanuit het VEA.

In elk geval is het politieke overleg rond het Groenewarmtebesluit nog maar recent opgestart. Daar moeten principiële beslissingen uit voortvloeien. Ik kan nog niet zeggen welke technologieën bijkomende ondersteuning zullen krijgen. Weet wel dat ik in de technologie zelf geloof. Het is nog iets te vroeg om te weten wat we er precies mee gaan kunnen doen. Ik wacht op het volledige dossier van het VEA om het langs alle kanten te kunnen bekijken. Ik heb er in ieder geval veel aandacht voor. Meteen na het reces zult u waarschijnlijk een opvolgingsvraag willen indienen, daarop zal ik u een uitgebreid antwoord kunnen geven.

De voorzitter: De heer Bothuyne heeft het woord.

De heer Robrecht Bothuyne: U zegt dat het wordt vervolgd. Heeft het VEA aangegeven op welke manier het die ondersteuning ziet? Ik denk dat het verder kan gaan dan louter financiële steun. Je kunt ook een markt creëren door informatie te verstrekken, opleidingen te geven aan installateurs. Het kan een belangrijke hefboom zijn om dergelijke technologieën ruimer op de markt te introduceren zonder dat er een financieel ondersteuningsmechanisme aan moet worden verbonden.

Ik ga ervan uit dat we het hier in september of oktober opnieuw zullen over hebben.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx: Minister, u wacht dus nog op meer informatie van het VEA. Gaat het daarvan afhankelijk zijn of de introductiesteun, die nu 200.000 euro is, wordt voortgezet, opgedreven, geïntensifieerd?

Minister Freya Van den Bossche: Dat specifiek systeem is al stopgezet. Het was echt bedoeld om te proberen om het op de markt te brengen.

Er komt natuurlijk een evaluatie van het VEA. Er is ook de suggestie van het VEA om eens na te gaan hoe de markt in Nederland evolueert. Nederland heeft zichzelf een nogal ambitieuze doelstelling opgelegd. Ze wilden 10.000 micro-wkk's plaatsen tegen 2010. Het zou interessant zijn om na te gaan hoe dat is verlopen. De eerste geluiden geven aan dat de marktintroductie niet goed is gelukt. Als dat zo is, wil ik graag weten waarom dat zo is. Kennen de mensen het niet? Ligt het aan de prijs? Welke maatregelen hebben wel of niet geholpen?

Het evaluatierapport van het VEA maar ook informatie over buitenlandse voorbeelden kunnen ons helpen om te weten wat we precies moeten doen. Ik ben het zeker eens met de heer Bothuyne dat het niet enkel puur om geld hoeft te gaan. Ik denk dat nog zeer veel consumenten het concept micro-wkk nog niet kennen. Het gaat evenzeer om sensibilisering, informatie enzovoort.

Ik wacht de toets van VEA af en ik zal informatie vragen over de situatie in het buitenland.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■

Vraag om uitleg van mevrouw Vera Van der Borgh tot mevrouw Freya Van den Bossche, Vlaams minister van Energie, Wonen, Steden en Sociale Economie, over huursubsidies in serviceflats - 2504 (2010-2011)

De voorzitter: Mevrouw Van der Borgh heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Voorzitter, minister, collega's, begin deze maand werd mijn aandacht getrokken door iets wat ik zag staan op de website van de Vereniging van Vlaamse Steden en Gemeenten (VVSG) onder de titel 'Huursubsidies voor serviceflatbewoners'. Er staat het volgende te lezen: "In het verleden werden de aanvragen van serviceflatbewoners voor huursubsidies goedgekeurd. Voor heel wat kwetsbare ouderen was de huursubsidie een tegemoetkoming die het hen financieel mogelijk maakte om in een serviceflat te verblijven. De nieuwe definitie van 'huurder' in het Socialehuurbesluit laat echter niet meer toe dat serviceflatbewoners huursubsidies krijgen. Aanvragen voor huursubsidies door huurders van de erkende serviceflats worden nu door Wonen Vlaanderen systematisch afgewezen, omdat zij geen huurcontract kunnen voorleggen. De afgesloten overeenkomsten met de 'huurders' van serviceflats worden door Wonen Vlaanderen gekwalificeerd als dienstverleningsovereenkomsten en geen huurovereenkomsten, waardoor de betrokkenen een voor hen belangrijke tussenkomst mislopen."

Met andere woorden, een bestaande toepassing van de huursubsidie op aanvragen van serviceflatbewoners wordt op dit ogenblik onmogelijk gemaakt door een begripsinterpretatie van de bevoegde administratie. Naar mijn weten staat er in het Socialehuurbesluit nergens expliciet vermeld dat serviceflatbewoners worden uitgesloten van een huursubsidie.

Minister, klopt de stelling van de VVSG? Zo ja, bent u dan van oordeel dat dit een niet-bedoeld effect is en dat deze situatie met andere woorden zo snel als mogelijk moet worden rechtgezet zodat serviceflatbewoners opnieuw een huursubsidie kunnen krijgen? Zo neen, betekent dit dat serviceflatbewoners wel degelijk een huursubsidie kunnen krijgen en dat de bevoegde administratie over deze aanvragen, indien voldaan is aan alle voorwaarden, gunstig beslist? Zult u hierover de administratie onderrichten?

De voorzitter: Minister Van den Bossche heeft het woord.

Minister Freya Van den Bossche: Voorzitter, de stelling van VVSG klopt, met dien verstande dat het niet gaat om een begripsinterpretatie.

In het besluit van de Vlaamse Regering van 2 februari 2007 wordt de huurder gedefinieerd als op de aanvangdatum meerderjarige particulier die de huurovereenkomst ondertekent. Die definitie is nieuw van 2007. In het vorige Huursubsidiebesluit werd de huurder niet nader gedefinieerd. Juridisch gezien biedt het Huursubsidiebesluit van 2007 geen interpretatieruimte om particulieren die een dergelijke overeenkomst voorleggen als huurder te beschouwen.

Nog dit najaar komt er een evaluatie van het bestaande huursubsidiestelsel. Ik wil dan een aantal concrete knelpunten aanpakken. Het knelpunt dat u zelf naar voren schuift, maakt daar deel van uit.

Ik ben van oordeel dat ouderen die tot de doelgroep behoren en die verhuizen van een slechte naar een goede woning, net als anderen een beroep moeten kunnen doen op de huursubsidie, ongeacht naar welk soort woning ze verhuizen. Op welke manier dat best gebeurt, laat ik onderzoeken. Het lijkt erop dat de beste oplossing erin zal bestaan om een onderscheid te

maken tussen enerzijds een huurovereenkomst en anderzijds een overeenkomst voor bijkomende dienstverlening. Minister Vandeurzen bereidt op dit moment het uitvoeringsbesluit voor de assistentiewoningen, de opvolger van de serviceflats, voor. Mijn kabinet en administratie hebben ter voorbereiding van het uitvoeringsbesluit al meermaals overleg gehad met het kabinet en de administratie van minister Vandeurzen. De scheiding van die overeenkomsten om het mogelijk te maken dat de huursubsidie van toepassing zou kunnen worden gemaakt, is ook een van de punten die zijn besproken.

Mijn kabinet heeft in dat overleg heel duidelijk aangegeven dat de scheiding echt essentieel en noodzakelijk is om een goede afstemming van het woonbeleid op het zorgbeleid te kunnen maken. Die scheiding is niet alleen van belang voor de huursubsidie, maar ook voor het engagement om die sociale assistentiewoningen te gaan bouwen. Ik heb ook het engagement op mij genomen sociale assistentiewoningen te bouwen, zeer specifieke serviceflats zoals men ze vroeger noemde, maar dan voor de doelgroep, namelijk voor mensen die er financieel niet heel goed voor staan. Ook dat engagement staat of valt met de mogelijkheid om die overeenkomsten te kunnen scheiden. Ik moet natuurlijk voldoen aan alle andere bepalingen waarin ik moet voldoen als ik die woningen bouw binnen het contingent van sociale woningen.

Om meerdere redenen is het dus noodzakelijk om die twee overeenkomsten uit elkaar te trekken. Dat geeft dan het bijkomend voordeel dat de huursubsidie daarop van toepassing kan worden gemaakt.

De voorzitter: Mevrouw Van der Borght heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borght: Minister, ik dank u voor uw antwoord.

Ik heb begrepen dat het niet de bedoeling is dat mensen die er in het verleden wel recht op hadden, ze nu niet meer zouden krijgen. Sinds 2007 zijn er blijkbaar wel moeilijkheden. In het najaar komt er een evaluatie en dan zou u dat proberen recht te zetten.

Mijn eerste vraag ging erover dat u dit effect toch oorspronkelijk niet zou hebben bedoeld. Ik ga ervan uit dat het niet uw bedoeling was dat deze mensen nu geen huursubsidie meer zouden kunnen krijgen. Als dat niet uw bedoeling was, dan moeten we toch niet wachten op een evaluatie, want intussen bevinden die mensen zich wel in een benarde situatie. Voor heel wat bejaarden maakt dat dus wel een enorm verschil.

Wat mij stoort, is dit: vroeger hadden ze het, het is niet uw bedoeling dat ze het niet meer krijgen, maar intussen hebben ze er geen. Is er iets misgelopen? Is er iets niet duidelijk genoeg? Kan het niet vlugger worden aangepast?

Mevrouw Veerle Heeren: Het is een ruimer debat. Of het nu gaat om een senior in een assistentiewoning, een persoon met een handicap of nog een andere doelgroep, wonen is wonen. De vraag is: op welke manier ondersteunen wij vanuit Wonen om betaalbaar wonen mogelijk te maken?

Drie of vier jaar geleden hebben we de resolutie over wonen en zorg goedgekeurd. Een van de items om te onderzoeken was hoe we daar nieuwe systemen kunnen ontwikkelen. Mevrouw Van der Borght wijst vandaag terecht op de problematiek van de serviceflats, maar wie zegt dat we het binnen dit en enkele maanden niet hebben over andere doelgroepen in de samenleving?

Minister, zijn er binnen de administratie oefeningen bezig om beide op elkaar af te stemmen? Ik kan volgen dat mevrouw Van der Borght al die evaluaties aanklaagt. De commissieleden hebben daarover wel wat frustraties. Er wordt altijd verwezen naar evaluaties, om dan te kunnen bijsturen. Het antwoord kan in elk geval niet. De basis ligt in de experimenten met wonen en zorg. Op een gegeven moment moet dat worden afgerond en moet er een richting worden uitgegaan.

Het is een grote oefening, minister, over financiering. Het departement Wonen kan Welzijn niet financieren en omgekeerd ook niet. Welzijn ziet de grote pot bij Wonen en vindt dat Wonen Welzijn moet helpen. Minister Vandeurzen weet dat ik vind dat dat niet kan. Het moet een en-verhaal zijn. Het departement Wonen heeft al een verantwoordelijkheid over wonen.

Of het een bewoner is van een serviceflat, een kandidaat voor een sociale huurwoning, iemand van de middengroep die een beroep doet op de overheid of een persoon met een handicap, het gemeenschappelijke is het wonen. Is daar vanuit de administratie of het Kenniscentrum Wonen al studiewerk rond gedaan? Er werd in het verleden heel veel studiewerk besteed aan huursubsidies en aan hoe vehikels als sociale bouwmaatschappijen georganiseerd moeten worden. Het is even urgent voor de volgende tien tot twintig jaar om voor deze thematiek, die mevrouw Van der Borgh aanhaalt, een visie te ontwikkelen.

De heer Marc Hendrickx: Ik wens me uiteraard aan te sluiten bij de vragen en bedenkingen van mevrouw Heeren.

Is het mogelijk dat het kabinet ons een lijst bezorgt van alle wachtlijsten voor serviceflats, als we het zo nog kunnen noemen? Het kwam gisteren even aan bod in een betoog van mevrouw Vogels. Waar kunnen we daarvoor terecht? Dat is niet zo duidelijk, hoor.

Minister Freya Van den Bossche: Wij zijn echt niet bevoegd voor serviceflats. Met vragen over de wachtlijsten in de welzijnssector moet u bij minister Vandeurzen zijn. Het enige dat ik heb aangeboden, is een mogelijkheid om de sociale huisvestingsmaatschappijen die opvolgers van de serviceflats mee te laten bouwen, zij het dan voor mensen die tot onze sociale doelgroep behoren.

We moeten die evaluatie grondig en volledig doen. Mevrouw Van der Borgh, er zullen wellicht nog andere wijzigingen nodig zijn. Wij proberen decretale wijzigingen zo veel mogelijk te bundelen. Op het vlak van wonen zijn dat er vrij veel. Ik zou alles gelijktijdig doen.

Dit kon niet eerder worden aangepakt, door een nog op te lossen probleem of een uit de weg te ruimen obstakel door Welzijn. De overeenkomsten die nu worden gemaakt met de bewoners van de serviceflats bevatten wel een prijs, maar dat is niet de huurprijs. Die prijs dekt zowel de kost voor het wonen als de zorg. De huursubsidies zijn afhankelijk gemaakt van de huurprijs. Als wij de huurprijs niet kennen omdat er geen huurcontract is, kunnen wij geen huursubsidie geven.

De oplossing, mevrouw Van der Borgh, is dat er twee aparte contracten worden gemaakt, zoals mevrouw Heeren ook zegt: één voor wonen en één voor zorg, met een aparte prijs. Ik kan er dan vanuit de budgetten van Wonen onmiddellijk voor zorgen dat de huursubsidies terechtkomen bij mensen om hun woonkost te verlichten.

Anders zullen we inderdaad perverse effecten krijgen, zoals mevrouw Heeren zegt. Ik zal niet meer weten of wij een welzijnskost of een woonkost aan het dekken zijn. Daardoor komt het hele systeem onder de druk van de huursubsidies. Daardoor kan ik ook de begrotingsimpact niet meer inschatten.

Faire rekeningen maken faire vrienden. Ik ben heel graag bereid om een beleid Wonen-Welzijn mee vorm te geven. Ik heb overigens een goede verstandhouding met minister Vandeurzen. We moeten wel zorgen voor duidelijke, aparte overeenkomsten inzake wonen, zodat wij op basis van die huurprijs onze inspanning kunnen doen.

Dat heb ik nu aan minister Vandeurzen gevraagd. Ik begrijp dat hij daar even over wil nadenken. Het geeft een heel andere manier van denken en werken in die contracten voor de serviceflats. Ter voorbereiding van het uitvoeringsbesluit dat minister Vandeurzen plant voor die assistentiewoningen, hebben wij dit thema naar voren geschoven en gevraagd om dat te

onderzoeken. De bal ligt nu in het kamp van Welzijn, maar ik ben absoluut bereid om die subsidie te geven, zodra ik de woonkost van die mensen echt kan kennen.

Mevrouw Vera Van der Borgh: We trekken het debat nu al open. Ik ben het eens met mevrouw Heeren dat het over meer gaat. Normaal hadden we gisteren al een deel van het debat gevoerd, in het kader van de resolutie die voorlag over personen met een handicap. Het maakt allemaal deel uit van een grote oefening, die er eens moet komen, dat is juist.

Ik kaart vandaag gewoon de kwestie aan: moet er iets worden uitgeklaard of gewijzigd? Naar mijn aanvoelen moet het worden uitgeklaard. Tot voor kort was er geen probleem. U zegt dat de prijzen van de serviceflats niet vastliggen in een huurovereenkomst. Dat wil ik ontkennen. In alle serviceflatgebouwen liggen die huurprijzen heel goed vast. Die zijn gekend.

De essentie van een serviceflat is dat je nog zelfstandig moet kunnen wonen en dat je daar geen zorg nodig hebt, zoals je die krijgt in een woon- en zorgcentrum. Je kunt zorg krijgen in een serviceflat of een toekomstige assistentiewoning, zoals je die vandaag ook perfect thuis kunt krijgen in je eigen woning. Dat is het grote verschil tussen een serviceflat of een toekomstige assistentiewoning en een woon- en zorgcentrum. Het verhaal dat de factuur van zorg en wonen uit elkaar moet worden getrokken, klopt niet helemaal. In een serviceflat huur je een woning en moet je zelfstandig kunnen wonen. Anders kun je daar niet blijven.

Tot voor 2007 was het mogelijk. Nu plots is daar een interpretatieprobleem. Er staat nergens omschreven dat ze worden uitgesloten of dat ze niets meer kunnen krijgen.

Minister Freya Van den Bossche: Een huurovereenkomst betekent dat er een zeer duidelijke juridische overeenkomst is tussen een huurder en een verhuurder, die een huurprijs afspreken. Maar het gaat over een overeenkomst die ruimer gaat dan dat, waar ook een pakket begeleiding bij zit. Dat is zo, mevrouw! Waarom heet dat 'service'-flat en niet gewoon flat? Waarom heet dat 'assistentie'-woning en niet gewoon woning? Omdat er een pakket service of assistentie bij zit. Er is dienstverlening die mee in de prijs wordt verrekend. Ik moet een contract hebben waar een huurprijs in staat. De aangerekende dienstverlening is een zaak van minister Vandeurzen. *(Opmerkingen van mevrouw Van der Borgh)*

Uiteraard is dat de toekomst, mevrouw. Vandaag kan ik het inderdaad niet doen. U zegt dat het thuis ook zo is: er is een huurovereenkomst en er komt iemand een beetje helpen. Ja, maar dat zijn twee aparte contracten. Ik kan het huurcontract vragen en met een of andere welzijnsorganisatie wordt een contract voor dienstverlening afgesloten. Zo wil ik het ook in de serviceflats en dan kan ik dat geven. Het gaat niet over interpretatie. Er moet iets worden veranderd.

Mevrouw Vera Van der Borgh: Dat klopt niet. Ik weet niet wat er met de toekomstige assistentiewoningen zal gebeuren, maar vandaag in de serviceflats zit het als volgt. Ik ben zes jaar voorzitter van een OCMW geweest. Ik weet heel goed hoe het werkt. Je krijgt in een serviceflat een aparte factuur voor de zorg die daar geleverd wordt via diensten van het OCMW, de mutualiteit of zelfstandige verpleegkundigen. Dat zijn aparte facturen. Je betaalt apart aan het OCMW voor je woont. Die mensen kregen vroeger een huursubsidie, vandaag niet. Mij is nog altijd niet duidelijk waarom mensen die het twee jaar geleden nog kregen, het vandaag niet meer krijgen.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

■